Factsheet Maatregelen bloembollenafval met azolen – transport en verwerking

Het Ctgb heeft het wettelijk gebruiksvoorschrift voor het gebruik in de bloembollen- en bolbloementeelt aangepast. Met deze aanpassingen moet langdurige opslag van plantaardig restmateriaal met azolen worden voorkomen, waarmee de vorming en verspreiding van resistente vormen van de schimmel Aspergillus fumigatus in hopen met restmateriaal wordt voorkomen.

Er gelden maatregelen voor het gebruik van azolen in de bloembollenteelt, de opslag en de verwerking van het plantenafval. Deze zijn opgenomen in het protocol: www.ctgb.nl/azolenprotocol.

Eisen en voorwaarden aan transport

1. Bij afvoeren moet een Verklaring Organisch restmateriaal worden getekend door de teler (de leverancier van organisch restmateriaal) en door de vervoerder. Voor de verklaring zie https://assets.kavb.nl/docs/070a259c-9d00-4c8f-8c92-f46d2ebccd4d.docx.
2. Het afval wordt afgedekt vervoerd in gesloten containers of afgedekt met zeil (niet alleen met netten!).
3. De vervoerder overhandigt de getekende Verklaring Organisch restmateriaal aan de afnemer op moment van de fysieke levering.

Eisen en voorwaarden aan verwerking

Voor het verwerken van het bloembollenafval, waarbij azolen in de teelt zijn gebruikt, door andere bedrijven dan de bollenteeltbedrijven zelf gelden de volgende eisen:

1. Het restmateriaal moet binnen een termijn van twee weken worden verwerkt door middel van verbranden, covergisten of composteren;
2. Het restmateriaal wordt voorafgaand aan de verwerking afgedekt opgeslagen bijvoorbeeld afgezeild of in een gesloten container opgeslagen.

Aanleiding

Aspergillus fumigatus is een veel voorkomende schimmel in het milieu. Het is een schimmel die leeft op dood organisch materiaal en zo ook op de organische reststromen in de landbouw. Onder invloed van azolen, de werkzame stof in sommige gewasbeschermingsmiddelen tegen schimmels, kunnen azolen-resistente vormen van deze schimmel ontstaan. De schimmel verspreidt zich door middel van sporen. Deze sporen ademen we dagelijks in. Deze vormen geen risico voor de meeste mensen, maar kunnen longinfecties veroorzaken bij patiënten met een verzwakt immuunsysteem of sterk verzwakte gezondheid. Specifieke medische behandelingen die medicinale azolen bevatten, worden onder andere gebruikt om deze longaandoeningen te behandelen. In het geval van infecties met een resistente A. fumigatus is de werkzaamheid van deze geneesmiddelen verminderd.

Resultaten onderzoek relatie azolen in land- en tuinbouw en de resistente Aspergillus fumigatus

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de resistente vormen van A. fumigatus zich kunnen vermeerderen in wachthopen met plantenafval waarbij in de teelt azolen zijn toegepast. Het meest recente RIVM-onderzoek uit 2019 betrof alleen bloembollenafval. Het RIVM heeft op basis van het onderzoek de volgende conclusie getrokken: ‘Deze studie laat zien dat opslag van plantenafval in de bollenteelt gunstig is voor de selectie van resistente A. fumigatus. Een voor de hand liggende preventieve maatregel zou daarom zijn de opslag van plantenafval in de bollenteelt te voorkomen.’

Condities verwerking restmateriaal bloembollen
Om ontwikkeling en groei van resistente A. fumigatus te voorkomen is het belangrijk om het plantenafval af te dekken en zo snel mogelijk te verwerken.

Bij composteren van het restmateriaal is het belangrijk dat de condities zo zijn dat er gedurende tenminste drie dagen een temperatuur van minimaal 60°C wordt bereikt. Zie ook de voorschriften van de BVOR: https://bvor.nl/download/factsheet-afdoding-van-pathogenen-en-onkruiden-tijdens-compostering/

Aspergillus en eindproduct
Uit onderzoek blijkt dat compost dat bij de juiste temperatuur en duur is verwerkt in principe geen tot weinig Aspergillus bevat.

Contactpersonen
Voor vragen of opmerkingen kan contact worden opgenomen met .....
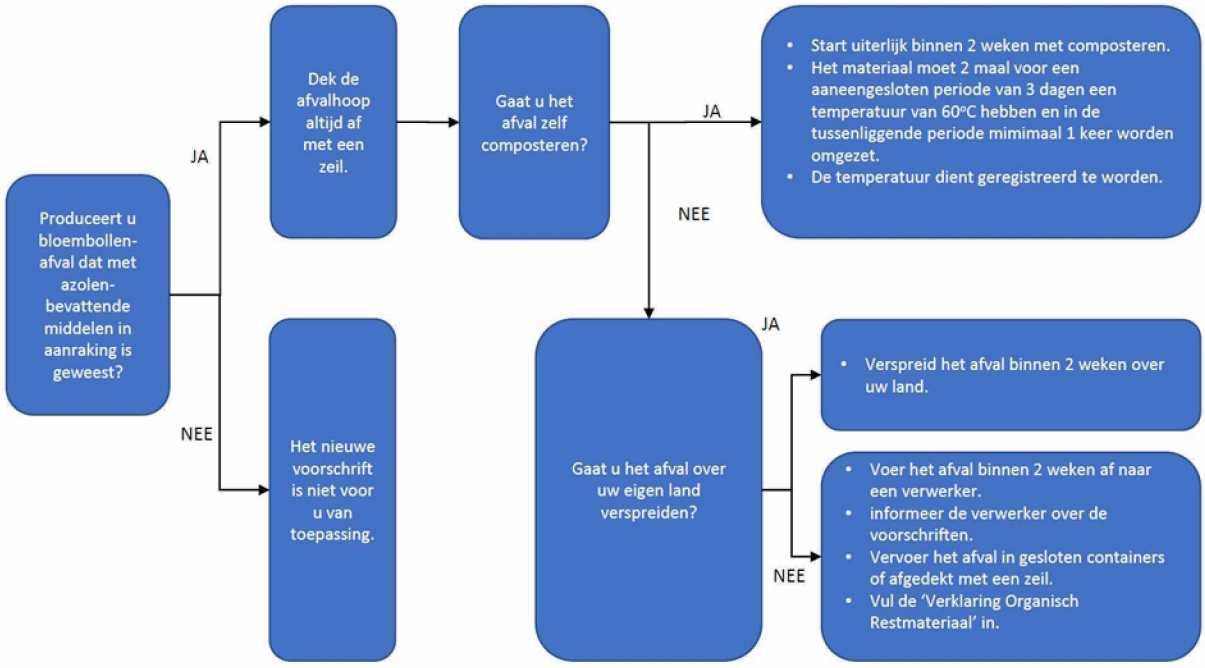
In onderstaand schema is het protocol op hoofdlijnen uitgewerkt (bron: KAVB)